

RELACION

PËR

PROPOZIMIN E PROJEKTLIGJIT “PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES SË FINANCIMIT, NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, REPUBLIKËS SË KOSOVËS DHE KOMISIONIT EVROPIAN, PËR PROGRAMIN E VEPRIMIT TË BASHKËPUNIMIT NDËRKUFITAR IPA II, SHQIPËRI - KOSOVË 2014-2020, ALOKIMET E VITIT 2017”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Projektligji ka për qëllim ratifikimin e marrëveshjes së financimit, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Komisionit Evropian, për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Shqipëri - Kosovë 2014-2020, alokimet për vitin 2017.

Marrëveshja e financimit është miratuar, në parim, nga Këshilli i Ministrave, nëpërmjet vendimit nr.568, datë 3.10.2018.

Kjo marrëveshje financimi u nënshkrua për palën shqiptare nga ministri për Evropën dhe Punët e Jashtme, në datën 23.10.2018, dhe nga pala kosovare në datën 31.12.2018.

Alokimet e vitit 2017 për këtë program financohen nga një grant i BE-së, nëpërmjet instrumentit IPA II, me një vlerë prej 840 000 euro, për të dyja vendet.

Nënvizojmë se, në total, kontributi që do të japë BE-ja për zbatimin e përbashkët të programit Shqipëri-Kosovë, për periudhën 2014-2020, arrin vlerën 8 400 000 euro, por alokimet e mëtejshme do të jenë subjekt i nënshkrimit të marrëveshjeve të tjera financiare ndërmjet vendit tonë, Kosovës dhe Komisionit Evropian. Sjellim në vëmendje se ndërmjet këtyre palëve janë bërë tri marrëveshje të tjera financimi për të njëjtin program (për alokimet e viteve 2014 dhe 2015 dhe alokimet e vitit 2016), të cilat janë miratuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr.908, datë 11.11.2015, nr.249, datë 29.3.2017, dhe nr.536, datë 19.9.2018.

Përfitues të këtij programi janë zonat, si më poshtë:

- Në Shqipëri: Qarku i Lezhës, Qarku i Kukësit;
- Në Kosovë: Rajoni Ekonomik Perëndimor dhe Rajoni Ekonomik Jugor.

Programi i bashkëpunimit Shqipëri - Kosovë ka për qëllim kryesor të kontribuojë në zhvillimin social-ekonomik të zonave ndërkufitare dhe të rrisë bashkëpunimin midis dy vendeve, nëpërmjet ndërhyrjeve të përbashkëta. Ky program mbështet, gjithashtu, shkëmbimin e eksperiencës dhe të njohurive ndërmjet përfituesve si dhe përmirësimin e politikave publike ndërmjet autoriteteve kombëtare, rajonale dhe lokale në zonën e programit.

Duke marrë parasysh aspektet problematike që ndikojnë në ekonominë e zonës dhe zhvillimin e saj të qëndrueshëm, programi do të fokusohet në prioritetet e mëposhtme tematike:

PT1: Mbrojtja e mjedisit, promovimi i politikave të zbutjes dhe përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, parandalimit dhe menaxhimit të rreziqeve;

PT2: Inkurajimi i turizmit dhe trashëgimisë kulturore e natyrore;

PT3: Investimi në rini, arsim dhe aftësi;

Marrëveshja e financimit për këtë program përbëhet nga 6 pjesë:

- Kushtet e veçanta;
 - Shtojca I: programi i veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar (BNK) Shqipëri-Kosovë për vitet 2015-2017;
 - Shtojca IA: Programi IPA II BNK 2014-2020 midis Shqipërisë dhe Kosovës;
 - Shtojca II: Kushtet e përgjithshme;
 - Shtojca III: Modeli i raportit vjetor BNK mbi zbatimin e asistencës IPA II (në përputhje me nenin 80 të marrëveshjes kuadër);
 - Shtojca IIIA: Modeli i raportit vjetor mbi zbatimin e asistencës IPA II në përputhje me nenin 58 të marrëveshjes kuadër.
-
- Kushtet e veçanta janë dokumenti kryesor i marrëveshjes, ku specifikohen palët nënshkruese, afatet e zbatimit dhe specifika të tjera thelbësore.
 - Programi i veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar Shqipëri-Kosovë për vitet 2015-2017 (Shtojca I) përmban një përshkrim të modaliteteve të zbatimit të programit, përfshirë alokimet për secilin vit financiar, prioritetet e programit, kushtet e thirrjeve për projektpropozime dhe monitorimin e performancës së programit.
 - Programi i bashkëpunimit (Shtojca IA) përmban një analizë të karakteristikave kryesore të territorit të lejueshëm, prioritetëve dhe ofron një pasqyrë të sfidave të zhvillimit që rrethojnë zonën e programit, të cilat mund të trajtohen nëpërmjet projekteve të përbashkëta.
 - Një pjesë e rëndësishme e marrëveshjes janë edhe kushtet e përgjithshme (shtojca II), ku parashikohen, përgjegjësitë dhe strukturat zbatuese të programit. Ky program do të zbatohet me menaxhim të drejtpërdrejtë nga Komisioni Evropian, nëpërmjet Delegacionit të Bashkimit Evropian në Tiranë.

- Shtojcat III dhe IIIA të marrëveshjes paraqesin modelet e raportit vjetor të zbatimit për secilin program të bashkëpunimit ndërkufitar, përfshirë dhe një raport të përbashkët për të gjitha programet e bashkëpunimit ndërkufitar që përfiton vendi ynë, pavarësisht nga zbatimi nën menaxhimin indirekt apo direkt nga ana e Komisionit Evropian.

Shqipëria dhe Kosova bashkëpunojnë ngushtë me Delegacionin e BE-së në Tiranë (Autoriteti kontraktues) për koordinimin, menaxhimin dhe mbikëqyrjen e zbatimit të programit. Struktura institucionale e programit është e përbërë nga autoriteti kontraktues i programit (DBE në Tiranë), Komiteti i Përbashkët i Monitorimit, Sekretariati i Përbashkët Teknik si dhe koordinatorët kombëtarë të fondeve IPA të dy vendeve përfituese.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Projektligji është parashikuar në programin e përgjithshëm analitik të projektakteve që do të paraqiten për shqyrtim në Këshillin e Ministrave për vitin 2018.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Ratifikimi i kësaj marrëveshjeje financiare do të mundësojë zbatimin e përbashkët të projekteve në të ardhmen, ndërmjet Shqipërisë dhe Kosovës, sipas prioritetëve të përcaktuara në program, duke u mundësuar, në këtë mënyrë, aktorëve rajonalë dhe vendorë, nga të dyja vendet, të shkëmbejnë jo vetëm njohuritë dhe përvojat, por edhe të prodhojnë rezultate të dukshme dhe një efekt të matshëm për sektorin social-ekonomik.

Programi i bashkëpunimit Shqipëri-Kosovë ka reflektuar rëndësinë që BE-ja i kushton çështjeve horizontale dhe ndërsektoriale. Çështje të tilla janë reflektuar në të gjitha prioritetet e zgjedhura për programin, si krijimi i partneriteteve ndërkufitare, “autorësia” vendore dhe mundësitë e barabarta, garantimi i mosdiskriminimit të minoriteteve dhe të kategorive të cënueshme, pjesëmarrja e organizatave të shoqërisë civile, mbrojtja e mjedisit, të drejtat gjinore etj.

Në lidhje me evidentimin e problematikave, ashtu si në çdo program tjetër të bashkëpunimit ndërkufitar, problematika kryesore pas miratimit të projektligjit do të lidhet, kryesisht, me mundësitë dhe kapacitetet e përfituesve shqiptarë për përthithjen, hartimin e projektpropozimeve dhe zbatimin me sukses të projekteve të financuara nga ky program. Ndaj, në vazhdim, puna e Ministrisë

për Evropën dhe Punët e Jashtme do të fokusohet në mbështetjen e përfituesve shqiptarë për hartimin dhe zbatimin e suksesshëm të projekteve.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI, VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Projektligji është në harmoni me Kushtetutën, me ligjin nr.43/2016, “Për marrëveshjet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, si dhe ligjin nr.37/2015, “Për ratifikimin e marrëveshjes kuadër ndërmjet Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, dhe Komisionit Evropian për rregullat e zbatimit të mbështetjes financiare të BE-së për Shqipërinë, në kuadër të Instrumentit për Asistencën e Paraanëtarësimit (IPA II)”.

Pas miratimit, në parim, nga Këshilli i Ministrave, marrëveshja i nënshtrohet ratifikimit me ligj nga ana e Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, bazuar edhe në nenin 121, pika 1, të Kushtetutës.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME *ACQUIS COMMUNAUTAIRE*

Ky projektligj nuk përafron ndonjë akt të legjislacionit të Bashkimit Evropian.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Projektligji parashikon ratifikimin e marrëveshjes së financimit, ndërmjet Republikës së Shqipërisë, Republikës së Kosovës dhe Komisionit Evropian, për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Shqipëri - Kosovë 2014-2020, alokimet për vitin 2017, me një vlerë 840 000 euro për të dyja vendet. Ky fond do të përdoret për financimin e projekteve sipas akseve prioritare të paraqitura në rubrikën I, të këtij relacioni. Projektet do të përzgjidhen pas një procesi transparent aplikimi dhe vlerësimi.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E PROJEKTAKTIT

Për zbatimin e projektligjit ngarkohet Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, në cilësinë e saj si koordinatorë kombëtare e asistencës së BE-së për Shqipërinë.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Projektligji u hartua nga Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme.

Në lidhje me zbatimin e ligjit nr.146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme ka marrë iniciativën për konsultimin publik të përmbajtjes së programit, duke bërë publike në faqen zyrtare të ish-Ministrit të Integrimit Evropian të gjitha dokumentet apo edhe draftdokumentet, për të cilat është gjykuar se mund të kenë interes publik. Procesi i përgatitjes dhe konsultimit të programit filloi në korrik të vitit 2013, duke vazhduar deri në maj 2014, kur edhe u dërgua drafti final për miratim nga ana e Komisionit Evropian.

Gjithashtu, nënvizojmë se në rastin e thirrjes për projektpropozime, MEPJ-ja e shpall atë *on-line* dhe organizon ditë informuese në zonat e lejueshme të programit.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Ende nuk mund të shprehemi saktësisht në lidhje me efektet konkrete financiare në buxhet, por, duke marrë parasysh se përfitimi financiar i të dyja vendeve do të jetë përafërsisht i barabartë, pritet që vendi ynë të përfitojë shumën prej 840 000 eurosh nga nënshkrimi i kësaj marrëveshjeje. Theksojmë se përfitues të këtij programi nuk do të jenë vetëm institucionet shtetërore buxhetore, por edhe organizata e shoqata të tjera jofitimprurëse (të cilat nuk ndikojnë në të ardhurat dhe shpenzimet buxhetore). Sjellim në vëmendje se raporti i financimit të çdo projekti të financuar nga kjo marrëveshje (përveç projektit të asistencës teknike) është në raportin 85% grant i BE-së dhe 15% bashkëfinancim kombëtar. Projektet fituese përcaktohen pas vlerësimit të aplikimeve që dorëzohen nga aplikantët gjatë fazës së thirrjes për projektpropozime.

KËSHILLI I MINISTRAVE